

JAARSTUKKEN 2023

**PROVINCIAAL FONDS
NAZORG GESLOTEN STORTPLAATSEN
ZUID-HOLLAND**

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Jaarverslag 2023	4
1. Algemene inleiding	4
1.1 Wettelijk kader	4
1.2 Recente ontwikkelingen.....	5
2. Nazorgtaken	6
2.1 Voorbereiding van de nazorg: locaties in exploitatiefase	6
2.2 Voorbereiding van de nazorg: locaties in sluitingsfase.....	6
2.3 Uitvoering van de nazorg: locaties in de nazorgfase	7
3. Beheer van het fonds	9
3.1 Vermogensbeheer	9
3.2 Rendement	9
3.3 Stand van het eigen vermogen.....	10
4. Weerstandsvermogen	11
Jaarrekening 2023	13
Balans	14
Winst-en-verliesrekening	15
Toelichting op de balans en winst-en-verliesrekening	16
1. Algemeen	16
2. Algemene grondslagen.....	16
3. Grondslagen voor waardering van activa en passiva	16
4. Grondslagen voor bepaling van het resultaat.....	17
5. Financiële vaste activa	18
6. Vorderingen en overlopende activa	18
7. Liquide middelen	19
8. Eigen vermogen	19
9. Voorzieningen.....	19
10. Kortlopende schulden	20
11. Waardeveranderingen	20
12. Kosten.....	20
13. Resultaat	21
Overige gegevens	22
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	23
Bijlage 1 Toelichting begrote en gerealiseerde nazorgkosten 2023	24
Bijlage 2 Overzicht stortplaatsen ex nazorgregeling Wet milieubeheer	25
Bijlage 3 Opbouw werkelijk doelvermogen	26
Bijlage 4 Te bereiken doelvermogen in relatie tot werkelijk vermogen.....	27

Voorwoord

Het bestuur van het provinciaal fonds nazorg gesloten stortplaatsen Zuid-Holland (hierna: nazorgfonds) biedt u de Jaarstukken 2023 aan.

In het fonds wordt vermogen opgebouwd om de eeuwigdurende nazorg van gesloten stortplaatsen te bekostigen. Dit vermogen wordt verkregen door stortplaatsexploitanten heffingen op te leggen. De betaalde heffingen worden binnen de kaders van het beleggingsstatuut van het fonds belegd. De behaalde rendementen, naar rato van inbreng, en (historisch) betaalde heffingen vormen samen het vermogen. Dit vermogen moet, bij overdracht van de stortplaatsexploitant aan de provincie Zuid-Holland, toereikend zijn om, met de dan geldende kennis en inzichten, de eeuwigdurende nazorg te borgen.

Jaarverslag 2023

1. Algemene inleiding

1.1 Wettelijk kader

De provincie Zuid-Holland is op basis van de sinds 1 april 1998 geldende Nazorgregeling, zoals benoemd in de Wet milieubeheer, bestuurlijk, organisatorisch en financieel verantwoordelijk voor de eeuwigdurende nazorg van gesloten stortplaatsen. Het gaat hierbij specifiek om de stortplaatsen die op of na 1 september 1996 nog in bedrijf waren. Deze stortplaatsen worden vermeld in bijlage 1. Het doel van de nazorgregeling is om zeker te stellen dat stortplaatsen ook na sluiting aan het geëiste beschermingsniveau voldoen, zodat zij geen risico vormen voor het milieu.

Om de nazorgverantwoordelijkheid te kunnen bekostigen, legt de provincie aan de stortplaatsexploitant gedurende de exploitatiefase heffingen op. Per jaar wordt bekeken of voor dat jaar een heffing moet worden opgelegd en welke hoogte deze moet hebben. Dit wordt vastgelegd in de tarieventabel; een bijlage bij de verordening nazorgheffing gesloten stortplaatsen. Jaarlijks wordt de hoogte van de heffing aangepast aan veranderende omstandigheden, zodat het bereiken van het doelvermogen op het tijdstip van sluiting gewaarborgd blijft.

De provincie draagt de opbrengsten van de nazorgheffingen af aan het nazorgfonds. De stortplaatsexploitanten dienen bij de provincie Zuid-Holland nazorgplannen in. In deze plannen wordt aangegeven op welke wijze de stortplaats na sluiting zal worden beheerd, met het doel nadelige gevolgen voor het milieu te minimaliseren. De nazorgplannen worden door Gedeputeerde Staten (GS) goedgekeurd. Ieder jaar stellen Provinciale Staten (PS) een tarieventabel vast, waarin onder andere de heffingen opgenomen zijn die voor het betreffende jaar aan de stortplaatsexploitanten worden opgelegd. Deze tarieventabel en de heffingen worden bepaald aan de hand van de berekende doelvermogens.

Naast de heffingen verwerft het fonds inkomsten door het beleggen van de in het fonds beschikbare middelen. De beleggingen zijn uitgezet op basis van het beleggingsstatuut van het fonds, dat is opgesteld met in achtneming van de Wet financiering decentrale overheden (Fido).

De verslaggevingsvoorschriften van het Burgerlijk Wetboek, boek 2, titel 9, zijn op het fonds van toepassing.

1.2 Recente ontwikkelingen

Rapport: Rekenrente nazorgfondsen stortplaatsen

Dit rapport geeft enkele aanbevelingen om tot een landelijk uniforme rekenrente te komen voor de nazorgfondsen stortplaatsen. Momenteel wordt door de verschillende provincies niet dezelfde rekenrente gebruikt. Het feit dat er nu verschillende rekenrentes worden gehanteerd levert voor de stortplaatsexploitanten een zekere problematiek op bij het bepalen van de hoogte van de doelvermogens voor de nazorg van de stortplaatsen en daarmee ook van de hoogte van de heffing die moet worden betaald. Om binnen Nederland tot een level playing field te kunnen komen is er binnen dit onderzoek gekeken naar verschillende methodieken voor het bepalen van de rekenrente.

Het rapport geeft o.a. de aanbeveling om op basis van het gewogen langjarig gemiddelde rendement van alle nazorgfondsen de toekomstige rekenrente te bepalen. De beslissing over het toepassen van deze methodiek ligt bij de individuele fondsen/provincies.

De provincies hebben in december een principebesluit genomen om gezamenlijk verdere stappen te zetten richting een geharmoniseerd beleid ten aanzien van rekenrente, beleggingsstrategie en risico-opslag voor de nazorgfondsen binnen Nederland. De komende tijd gaan de provincies een plan van aanpak maken om dit principebesluit uit te werken waarbij o.a. aandacht zal zijn voor de financiële consequenties en risico's en de uitvoerbaarheidsaspecten.

2. Nazorgtaken

De nazorgtaken ingevolge de Nazorgregeling Wet milieubeheer zijn ondergebracht bij de provincie Zuid-Holland.

Voor iedere stortplaats in exploitatie stelt de exploitant een nazorgplan op. In dit nazorgplan worden alle in de nazorgfase benodigde milieukundige activiteiten en voorzieningen beschreven. Het nazorgplan heeft de instemming van het bevoegd gezag. Het door GS goedgekeurde nazorgplan dient als basis voor de berekening van het doelvermogen. Het doelvermogen behoort bij aanvang van de nazorgfase in het fonds aanwezig te zijn.

Jaarlijks wordt beoordeeld of er een noodzaak is het nazorgplan aan te passen. Het beleid is er thans op gericht om de nazorgplannen regelmatig te actualiseren, minimaal eens in de vijf jaar. Hierop geldt een uitzondering voor stortplaatsen die in de sluitingsfase verkeren en waarvoor de exploitant nog voorzieningen moet treffen om geconstateerde gebreken weg te nemen. Nadat die voorzieningen zijn getroffen en zijn goedgekeurd, kan een definitief nazorgplan worden ingediend. In bijlage 2 is de stand van zaken rondom de nazorgplannen opgenomen.

2.1 Voorbereiding van de nazorg: locaties in exploitatiefase

Op deze locatie vinden nog stortactiviteiten plaats. Overdracht van de nazorgverantwoordelijkheid van deze stortplaats aan de provincie zal niet op korte termijn plaats vinden.

Mineralz Maasvlakte (VBM CV) te Rotterdam

De stortplaatsexploitant is onderdeel van Mineralz Maasvlakte BV. Het nazorgplan is met het GS-besluit van 19 juni 2020 goedgekeurd. In het nazorgplan wordt er van uitgegaan dat de exploitatie eindigt op 31 december 2027 en de nazorg in 2052 aanvangt nadat de afvoer van percolaat beëindigd is. Er is op basis van dat nazorgplan in 2020 een nieuw doelvermogen berekend.

2.2 Voorbereiding van de nazorg: locaties in sluitingsfase

De exploitatie van deze stortplaatsen is reeds beëindigd; de stortplaatsen hebben nog niet de status van gesloten stortplaats. Overdracht van de nazorgverantwoordelijkheid aan de provincie zal in het algemeen naar verwachting binnen enkele jaren plaatsvinden. Nadat de eindinspectie is uitgevoerd en alle uit deze inspectie gebleken gebreken zijn hersteld en deugdelijk zijn bevonden, zal vóór de sluitingsdatum een definitief nazorgplan aan GS ter goedkeuring moeten worden aangeboden op basis waarvan het definitieve doelvermogen wordt berekend.

Derde Merwedehaven te Dordrecht

Op 31 december 2012 zijn de stortactiviteiten beëindigd. De eindafdichting, met een combinatie van Trisoplast en HDPE-folie, is in de periode van 2019 tot en met 2022 aangebracht. Het bestek voor de eindafdichting is gebaseerd op het door GS goedgekeurde afdichtingsplan. Het doelvermogen is nog gebaseerd op het nazorgplan zoals dit door GS op 19 juli 2013 is goedgekeurd. De exploitant werkt aan het opstellen van het definitieve nazorgplan op basis van dit nazorgplan zal de basis zijn voor het berekenen van het definitieve doelvermogen. De overdracht van deze locatie staat voorlopig nog gepland voor 2025.

Crayestein-West te Dordrecht

Op de stortplaats heeft de exploitant HVC in 2011 een bovenafdichting aangebracht. In 2019 is vastgesteld dat de omgeving van de stortplaats ook met het nieuwe grondwaterbeheerssysteem onvoldoende wordt beschermd. Er zijn aanvullende onderzoeken gedaan om het systeem aan te passen dan wel andere beheersmaatregelen te onderzoeken. Vooralsnog wordt de huidige beheersing gehandhaafd met een klein risico op verspreiding. Aanvullende maatregelen dienen in de toekomst genomen te worden. Een nieuw nazorgplan is in 2017 door HVC ter goedkeuring bij GS ingediend. De goedkeuringsprocedure is in 2018 afgerond. De aanleg van een zonnepark op deze locatie is in 2019 afgerond. Onder meer in verband met de exploitatie van dit park is de overdracht van de nazorg verschoven van 2019 naar 2045.

2.3 Uitvoering van de nazorg: locaties in de nazorgfase

Het betreft hier de nazorg van locaties waar de verantwoordelijkheid voor de locatie is overgedragen door de exploitant aan de provincie. Deze nazorg wordt uitgevoerd op basis van het nazorgplan en de jaarplanning opgenomen in het nazorgprogramma, gebaseerd op het nazorgplan, met uitvoering van de periodieke inspecties, het onderhoud en vervangingen. De kosten van de 'eeuwigdurende' nazorg worden gedekt uit de in het nazorgfonds aanwezige middelen.

C2-deponie te Rotterdam

Per 1 januari 2019 is de sluitingsverklaring van de stortplaats afgegeven. Vanaf dat moment wordt de nazorg uitgevoerd in opdracht van de provincie. Het betreft hier een stortlocatie voor zwaar verontreinigd chemisch afval (C2-afval). De afdichting van de stort heeft in 2011 plaatsgevonden. Het nazorgplan is in 2018 door GS goedgekeurd. Het nazorgprogramma 2023 is in hoofdlijnen uitgevoerd. Vanwege de goede staat van de taluds zijn een aantal werkzaamheden niet nodig gebleken. In 2023 zijn er vragen ontstaan over specifieke arbeidsomstandigheden op de locatie. Hiertoe is een extra onderzoek ingesteld. In afwachting van de onderzoeksresultaten zijn een aantal nazorgwerkzaamheden niet uitgevoerd.

Baggerspeciedepot Hoge Bergse Bos (HBB) te Bergschenhoek

Het nazorgplan gaat uit van een gecombineerde uitvoering van de nazorg voor het baggerdepot en de omliggende puinstort, als onderdeel van het recreatiegebied Hoge Bergse Bos. Het nazorgplan is in 2014 door GS goedgekeurd. De formele sluiting vond plaats in 2015. In 2023 is het nazorgprogramma conform de planning uitgevoerd.

DOP Noordzeeweg te Rotterdam

In 2012 heeft AVR deze stortlocatie overgedragen aan de provincie. Het betreft hier een locatie waar tussen 1995 en 2000 AVI-vliegassen, rookgasreinigingsresiduen en chemieslakken zijn gestort. De stortplaats is gelegen op de landtong Rozenburg in de gemeente Rotterdam. In 2023 zijn alle nazorgwerkzaamheden conform het nazorgprogramma uitgevoerd. Uit de monitoring- en controleactiviteiten zijn geen bijzonderheden naar voren gekomen. Voor de bestrijding van de Japanse Duizendknoop zijn de maatregelen in 2023 afgerond. De kosten van deze maatregelen komen voor rekening van het Havenbedrijf Rotterdam. Verder is in 2023 het nieuwe trafohuis in gebruik genomen. Hiervoor werden kabels en leidingen verlegd.

Baggerspeciedepot Braassemermeer te Jacobswoude.

Het betreft hier een baggerdepot dat gelegen is in het Braassemermeer. Het depot bevindt zich in een, onder water gelegen, voormalige zandwinput. Het betreft hier een stortlocatie waar, na afgifte van de sluitingsverklaring, eind 2001 de verantwoordelijkheid voor en de uitvoering van de nazorg per april 2002 is overgegaan naar de provincie. Op deze locatie wordt elke 4 jaar een monitoringsronde uitgevoerd. In 2023 is er weer een monitoringsronde uitgevoerd. Uit dit onderzoek zijn geen bijzonderheden naar voren gekomen.

DOP NOAP te Rotterdam

Per 1 september 2009 is de sluitingsverklaring van de stortplaats afgegeven en wordt de nazorg uitgevoerd door de provincie. Deze locatie wordt her ontwikkeld als golfbaan. In 2012 is hiertoe een provinciale ontheffing afgegeven. In de ontheffingsaanvraag is aangegeven hoe de nazorgvoorzieningen in de golfbaan worden ingepast. In 2018 en 2019 is de ruwe shaping van de eerste fase van aanleg van de golfbaan afgerond en is gestart met de aanleg van een aantal golfbaanvoorzieningen.

In 2020 zijn door de initiatiefnemer fouten in het proces van ontwerp en aanleg van de golfbaan geconstateerd. Gevolg hiervan is dat de afronding van de golfbaan vertraging oploopt. In 2020 is de ontheffing aangevuld met termijnen waarop de golfbaandrainage operationeel dient te zijn en een verplichting voor de initiatiefnemer om een plan van aanpak op te stellen hoe tot goede afronding van de aanleg van de golfbaan wordt gekomen. Dit om te voorkomen dat de langere aanlegtermijn negatieve gevolgen zal hebben op de nazorg.

In 2023 werd duidelijk dat de oorspronkelijke initiatiefnemer de aanleg van de golfbaan niet kon afronden en het project wilde overdragen aan een nieuwe initiatiefnemer. De provincie heeft hier uiteindelijk onder voorwaarden mee ingestemd. De nieuwe initiatiefnemer voorziet een herstart van de aanleg van de golfbaan.

In 2023 is het nazorgprogramma in hoofdzaak volgens de planning uitgevoerd. Vanwege de tijd die gemoeid is gegaan met besprekingen met de nieuwe initiatiefnemer en de instemming op de overdracht van het project zijn een aantal aanvullend geplande activiteiten niet uitgevoerd.

3. Beheer van het fonds

3.1 Vermogensbeheer

Na een selectieprocedure is a.s.r. vermogensbeheer (a.s.r.) in 2019 aangesteld als de nieuwe beheerder van de totale beleggingsportefeuille van het Nazorgfonds. Na het regelen van alle benodigde machtigingen en het aanstellen van de Kasbank als custodian (bewaarder), is het vermogen van het fonds ondergebracht bij de a.s.r.

Een belangrijke wijziging in het nieuwe beleggingsstatuut van het fonds is de mogelijkheid van de exploitanten van de open stortplaatsen om een andere beleggingsmix te kiezen dan de standaard beleggingsmix van het fonds. Gedurende het boekjaar 2023 vielen alle beleggingen echter in de standaard beleggingsmix. De a.s.r. heeft de standaard beleggingsmix ingericht op basis van onderstaande criteria:

Standaard

Beleggingsmix	Norm-weging	Minimum	Maximum
Staatsobligaties	41.0%	36.0%	46.0%
Bedrijfsobligaties	20.5%	15.5%	25.5%
Aandelen ontwikkelde markten	28.9%	23.9%	33.9%
Aandelen opkomende markten	9.6%	4.6%	14.6%
Kasgeld en liquide middelen	0.0%	0.0%	5.0%

3.2 Rendement

De basis voor de berekening van het rendement bestaat uit de financiële activa op de balans per 1-1-2023.

(bedragen x € 1.000)		Beginstand	Mutaties	Eindstand	Rendement
Periode 2023	a.s.r. neutraal	28.370	3.467	31.837	12,22%

De kolom 'Mutaties' betreft de beleggingsresultaten exclusief de beheerskosten en transactiekosten.

Bij aanvang van de periode (=begin boekjaar 2023) bedroeg het belegd vermogen € 28,3 mln. Tot het einde van het jaar zit het belegd vermogen volledig in de standaard beleggingsmix (neutraal).

Op basis van de ALM-studie die medio 2018 is afgerond, is de rekenrente vastgesteld op 4,55%. Deze rekenrente wordt toegepast bij het bepalen van het gecalculeerd doelvermogen per balansdatum. De neutrale portefeuille heeft in 2023 een rendement behaald dat hoger ligt dan de rekenrente.

Op basis van besluiten uit het verleden is een gedeelte van het doelvermogen van de gesloten stortplaatsen niet belegd via het fonds maar als vordering op de provincie Zuid-Holland meegenomen. Dit komt tot uitdrukking in bijlage 4 van de jaarrekening. Voor 31-12-2023 bedraagt dit totale tekort van de gesloten stortplaatsen € 6,3 mln. Er staat reeds een voorziening bij de provincie Zuid-Holland van € 3,3 mln. en na inzet van het eigen vermogen van het fonds (met als ondergrens 0,5 mln.) dient de provincie Zuid-Holland nog € 0,8 mln. te dekken.

De waardeveranderingen gedurende het jaar zijn inzichtelijk gemaakt bij de toelichting op de winst-en-verliesrekening op pagina 20. Hier is geen rekening gehouden met de beheerskosten.

In bijlage 3 is de verdeling van de beleggingsresultaten per stortplaats inzichtelijk gemaakt. Hierbij zijn de beleggingsresultaten verminderd met de beheerskosten.

3.3 Stand van het eigen vermogen

In het verslagjaar heeft, naast de resultaatbestemming 2023, geen andere wijziging in het eigen vermogen plaatsgevonden. Dit betekent dat het eigen vermogen gelijk is gebleven en een stand heeft van € 0,5 mln.

4. Weerstandsvermogen

De volgende risico's, die van invloed zijn op het weerstandsvermogen, kunnen worden onderscheiden:

Debiteurenrisico:

De exploitanten kunnen de aan hen opgelegde heffingen niet voldoen.

Risico van kostenstijgingen:

De berekening van het doelvermogen is gebaseerd op een in IPO-verband opgestelde checklist en rekenmodel, waar zo goed mogelijk met onvoorziene omstandigheden rekening is gehouden. De uitgaven worden beïnvloed door financiële en technische externe ontwikkelingen die mogelijk van invloed zijn op aard en kosten van te nemen maatregelen en voorts door wijziging van regelgeving op het gebied van het milieubeleid.

Risico van onvoldoende rendement op termijn:

Doelstelling van het nazorgfonds is dat het fonds over voldoende middelen beschikt om aan de 'eeuwigdurende' nazorgplicht te voldoen. Hierbij wordt gerekend met een langetermijnrendement van 4,55%.

Risico van technische gebreken aan de aangebrachte voorzieningen:

Het kan voorkomen dat ondanks regulier onderhoud en monitoring, voorzieningen niet of in onvoldoende mate functioneren. Hierdoor kan grondwaterverontreiniging en/of schade bij derden ontstaan.

De volgende maatregelen zijn genomen ter afdekking van risico's:

Debiteurenrisico:

Dit risico wordt beheerst door de systematiek van opgelegde heffingen tijdens de exploitatieperiode. Bij sluiting van de stortplaats vindt de eindheffing plaats, die leidt tot het definitief doelvermogen. Indien de stortplaats aan alle vergunningsvoorschriften heeft voldaan dient de provincie de stortplaats ook over te nemen als het doelvermogen nog niet is behaald.

Risico van kostenstijging:

De gehanteerde rekeneenheden worden periodiek geactualiseerd en/of geïndexeerd. Bij de bijstelling van de nazorgplannen wordt met deze actualisering rekening gehouden. Bij de toetsing van de checklists van de nazorgplannen wordt tevens een extern bureau ingeschakeld.

Risico van onvoldoende rendement:

Belangrijkste beïnvloedingsinstrument is het gevoerde beleggingsbeleid dat mede gebaseerd is op (bijgestelde) Asset-Liability Management (ALM) studies. De rekenrente uit de ALM-studie is gebaseerd op een periode van 100 jaar.

Mocht er uiteindelijk sprake zijn van rendementen die onder het langetermijnrendement liggen, kunnen de achterlopende beleggingsresultaten worden gedekt door het eigen vermogen van het fonds. Bij onvoldoende rendement voor de open stortplaatsen geldt dat deze gedekt worden door de stortplaatsexploitanten. Tekorten voor de gesloten stortplaatsen worden gedekt door de provincie Zuid-Holland.

Risico van technische gebreken aan de aangebrachte voorzieningen:

Dit risico wordt beperkt door het periodiek herijken van de nazorgplannen op grond van technische ontwikkelingen en door toepassing van een intensief monitoringsprogramma.

Den Haag, 16 april 2024

Het bestuur

Jaarrekening 2023

Provinciaal fonds nazorg gesloten stortplaatsen Zuid-Holland

Balans

Balans per 31 december 2023 (voor resultaatbestemming)

ACTIVA	31-12-2023	31-12-2022	PASSIVA	31-12-2023	31-12-2022
(bedragen x € 1.000)					
Financiële vaste activa			Eigen vermogen		
Overige effecten	31.837	28.370	Overige reserves	500	3.170
Geliquideerde effecten	14.915	0	Resultaat	0	-2.670
Lening u/g	2.600	0		500	500
	49.352	28.370			
Vorderingen en overlopende activa			Voorzieningen		
Vorderingen	5.486	15.930	Voorziening open stortplaatsen	23.847	23.033
	5.486	15.930	Voorziening gesloten stortplaatsen	28.940	25.861
				52.787	48.894
Liquide middelen			Kortlopende schulden		
Liquide middelen	949	5.106	Overige schulden	2.501	12
	949	5.106		2.501	12
Totaal activa	55.787	49.406	Totaal passiva	55.787	49.406

Winst-en-verliesrekening

Winst-en-verliesrekening over 2023

(bedragen x € 1.000)	2023	2022
<u>Opbrengsten</u>		
Waardeveranderingen van effecten	3.467	0
Mutatie bijdr. exploitanten in open stortpl.	-525	2.436
Mutatie bijdr. PZH in gesloten stortpl.	812	3.247
Rentebaten	539	49
Overige opbrengsten	48	0
	4.341 +/+	5.731 +/+
<u>Kosten</u>		
Waardeveranderingen van effecten	0	6.477
Dotatie voorziening open stortplaatsen	814	782
Dotatie voorziening gesloten stortplaatsen	3.476	1.074
Beheerskosten	51	52
Overige kosten	0	16
Totaal kosten	4.341 -/-	8.401 -/-
<u>Resultaat</u>	(0)	(2.670)

Toelichting op de balans en winst-en-verliesrekening

1. Algemeen

1.1 *Activiteiten*

De activiteiten van het nazorgfonds bestaan uit het opleggen van heffingen aan stortplaatsexploitanten, teneinde daarmee een doelvermogen op te bouwen waarmee na sluiting van de stortplaatsen de kosten voor nazorg kunnen worden gedekt. Daarnaast beheert het fonds nazorg gesloten stortplaatsen de beleggingen van de in het fonds beschikbare middelen. Tenslotte betaalt het fonds de feitelijke nazorgactiviteiten en brengt deze ten laste van de voorziening gesloten stortplaatsen.

Het provinciaal fonds nazorg gesloten stortplaatsen Zuid-Holland, ingeschreven bij de KvK onder nummer 62133934, is gevestigd te Den Haag, ten kantore van de provincie Zuid-Holland, Zuid-Hollandplein 1, Den Haag.

1.2 *Schattingen*

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het bestuur van het fonds nazorg zich over verschillende zaken een oordeel vormt en dat het bestuur schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

2. Algemene grondslagen

2.1 *Algemeen*

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

2.2 *Vergelijking met voorgaand jaar*

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

3. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

3.1 *Financiële vaste activa*

De onder financiële vaste activa opgenomen effecten worden gewaardeerd tegen actuele waarde (reële waarde), in dit geval marktwaarde. De effecten zijn bestemd om de organisatie duurzaam te dienen en worden tot het einde van de looptijd aangehouden. Waardeveranderingen worden rechtstreeks in de winst-en-verliesrekening verwerkt. De verstrekte lening wordt gewaardeerd tegen nominale waarde.

3.2 *Vorderingen*

Vorderingen worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde, inclusief de transactiekosten. Na de eerste verwerking worden de vorderingen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

3.3 *Liquide middelen*

Liquide middelen kunnen bestaan uit banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

3.4 *Voorzieningen*

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Voor de bepaling van de voorzieningen per einde van het verslagjaar zijn de doelvermogens volgens de Tarieventabel 2023 gehanteerd, zoals Provinciale Staten van Zuid-Holland die hebben vastgesteld op 8 november 2023.

De doelvermogens zijn gebaseerd op een meerjarenraming van de uit te voeren nazorgwerkzaamheden. Voor de datum van afgifte van de sluitingsverklaring moeten de stortplaatsexploitanten de benodigde doelvermogens hebben opgebracht. Indien als gevolg van tegenvallende rendementen het doelvermogen niet is bereikt, wordt de heffing aangepast tot het bedrag van het berekende doelvermogen.

De voorziening gesloten stortplaatsen wordt gewaardeerd tegen de contante waarde van de geschatte uitgaven van het eeuwigdurend onderhoud. Voor de eventuele verschillen tussen de gestorte nominale waarde van deze voorziening gesloten stortplaatsen en de contante waarde van de toekomstige onderhoudsverplichtingen van deze gesloten stortplaatsen is, binnen de provincie Zuid-Holland, een voorziening getroffen.

3.5 *Schulden*

De schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde. Na de eerste verwerking worden de schulden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

4. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

4.1 *Algemeen*

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de behaalde rendementen en de beheerskosten en andere lasten over het jaar. De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

4.2 *Opbrengsten*

Opbrengsten uit heffingen worden verwerkt, zodra zij zijn opgelegd aan de stortplaatsexploitanten.

4.3 *Waardeveranderingen*

Waardeverminderingen en -vermeerderingen van effecten die op marktwaarde zijn gewaardeerd, worden verwerkt in de winst- en verliesrekening.

4.4 *Kosten*

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

5. Financiële vaste activa

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023	31-12-2022
a.s.r. neutraal vastrentende waarden	19.116	15.713
a.s.r. neutraal aandelen	12.659	12.652
a.s.r. neutraal cash	62	5
Geliquideerde effecten	14.915	-
Lening u/g	2.600	-
Totaal financiële vaste activa	49.352	28.370

Het belegd vermogen van het fonds gedurende het boekjaar 2023 valt volledig in de standaard beleggingsmix (neutraal). De stijging van de rente zorgt ervoor dat op de langere termijn er meer rendement gehaald kan worden uit de obligatieportefeuille (ongeveer 60% van het fondsvermogen) dan in de afgelopen jaren. Verder heeft er een herrubricering plaatsgevonden vanuit de vorderingen van de geliquideerde effecten van Derde Merwedehaven (vermeerderd met het rendement schatkistbankieren 2022 + 2023), dit staat gestald bij schatkistbankieren provincie Zuid-Holland. In eerdere jaarrekeningen van Fonds Nazorg werd het gestalde bedrag gepresenteerd als vordering op de provincie Zuid-Holland. In principe mogen de exploitanten (binnen gestelde kaders) individueel bepalen hoe de gelden belegd worden. Naast de optie om het vermogen te beleggen via een vermogensbeheerder, kan ook gekozen worden om het vermogen bij het ministerie van Financiën te parkeren als onderdeel van het schatkistbankieren. Eén van de exploitanten (Derde Merwedehaven) heeft gekozen voor deze laatstgenoemde optie, met als achterliggende reden minder risico te lopen op waardedaling van het belegde vermogen vlak voor de overdracht van de stortplaats aan de provincie Zuid-Holland. Hiervoor heeft Fonds Nazorg het belegde vermogen van de Derde Merwedehaven verplaatst van de vermogensbeheerder naar het ministerie van Financiën door tussenkomst van de provincie Zuid-Holland. Fonds Nazorg houdt dit vermogen aan op de eigen rekening-courant met de provincie Zuid-Holland en ontvangt hiervoor een rentevergoeding wat weer toekomt aan de desbetreffende exploitant. Gezien de aard van het gestalde geld bij de schatkist, kan dit tot een vertekend beeld leiden als het gaat om de liquiditeit van Fonds Nazorg. Met name door het feit dat de gelden duurzaam belegd dienen te worden terwijl dit in de oude situatie als een kortlopende vordering gepresenteerd werd. Het opgebouwd vermogen heeft een eeuwigdurend karakter wat aangeeft dat het om een duurzame intentie gaat. Op basis van de RJ 190.206 en RJ 214.203 en artikel 364 lid 1 BW2 wordt het standpunt ingenomen dat de huidige manier van verwerking onjuist is en daarmee de gestalde gelden tot de financiële vaste activa geclassificeerd dienen te worden onder de post geliquideerde effecten, gezien Fonds Nazorg deze gelden duurzaam aanhoudt en belegd. Tot slot is er een bedrag uitgeleend aan PROAV (provincie Zuid-Holland is 100% aandeelhouder van PROAV).

6. Vorderingen en overlopende activa

(bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2022
Vordering op provincie Zuid-Holland	4.105	14.088
Vordering op exploitanten	1.317	1.842
Vordering op PROAV	64	-
Totaal vorderingen en overlopende activa	5.486	15.930

Vordering op de provincie Zuid-Holland

De vordering op provincie Zuid-Holland per eind 2023 betreft het tekort aan werkelijk opgebouwd vermogen voor de gesloten stortplaatsen. Dit tekort bedraagt in 2023 in totaal € 6,3 mln. En de provincie Zuid-Holland draagt hier € 4,1 mln. aan bij. Verder is er door de provincie Zuid-Holland nog een erfpachtcanon ontvangen van € 0,021 mln. van de huurder van het terrein DOP-NOAP en zijn er door Fonds Nazorg reeds kosten

opgenomen i.v.m. nog niet gefactureerde verontreinigingsheffing 2023 + kosten rapportage van € 0,025 mln. voor DOP-NOAP die eerst door de provincie Zuid-Holland betaald moeten worden. Tot slot heeft er, zoals hierboven reeds toegelicht, een herrubricering plaatsgevonden i.v.m. de geliquideerde effecten van Derde Merwedehaven deze post staat nu onder de financiële vaste activa.

Vordering op de exploitanten

Voor open stortplaatsen geldt dat een tekort voor de rekening is van de exploitant. De stand in de jaarrekening is per 31-12-2023. Naar aanleiding hiervan worden geen aanslagen verstuurd. De werkelijke heffingen en restituties worden namelijk berekend ten tijde van de begroting. Dan worden eventuele heffingen / restituties vastgesteld door de PS in het wijzigingsbesluit bij de verordening. Op basis van het wijzigingsbesluit worden aanslagen verstuurd naar de exploitanten.

7. Liquide middelen

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023	31-12-2022
Liquide middelen	949	5.106
Totaal liquide middelen	949	5.106

De oorzaak van de forse afname van de liquide middelen in 2023 is het verstrekken van een lening van € 2,6 mln. aan PROAV en het betalen van een groot aantal openstaande posten vanuit het fonds aan de provincie Zuid-Holland van ruim € 1,5 mln.

8. Eigen vermogen

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023	31-12-2022
Overige reserves	500	3.170
Resultaat	(0)	(2.670)
Totaal eigen vermogen	500	500

Overige reserves

De overige reserves zijn bedoeld voor het opvangen van financiële en technische risico's van de nazorg. De overige reserves zijn onder andere voortgekomen uit de risico-opslag binnen het doelvermogen dat vrijkomt bij de overdracht van stortplaatsen. Het bestuur stelt voor het resultaat over 2023 ad. € 2,2 mln. in te zetten om het tekort in het doelvermogen van de gesloten stortplaatsen te dekken, samen met de reeds beschikbare voorziening ad € 3,3 mln. en de aanvulling van € 0,8 mln. vanuit de provincie Zuid-Holland is daarmee het totale tekort gedekt en blijft het eigen vermogen onveranderd.

9. Voorzieningen

(bedragen x € 1.000)	31-12-2022	Toename	Afname	Onttrekking	31-12-2023
Voorziening open stortplaatsen	23.033	814	-	-	23.847
Voorziening gesloten stortplaatsen	25.861	3.476	-	397	28.940
Totaal voorziening	48.894	4.290	-	397	52.787

Voorziening doelvermogen open stortplaatsen

De hoogte van de voorziening is gelijk aan de netto contante waarde van de doelvermogens per einde boekjaar. In Bijlage 4 is per stortplaatslocatie inzichtelijk gemaakt wat het te bereiken doelvermogen is en het verwachte en opgebouwde doelvermogen met het verschil daartussen. Het teveel (overlopend passief) of tekort (overlopend actief) wordt via de balans verrekend met de exploitanten.

Voorziening doelvermogen gesloten stortplaatsen

De hoogte van de voorziening is gelijk aan de doelvermogens per einde boekjaar. In Bijlage 4 is per stortplaatslocatie inzichtelijk gemaakt wat het te bereiken doelvermogen is en het verwachte en opgebouwde doelvermogen met het verschil daartussen. Per eind 2023 bestaat een totaal tekort van € 6,3 mln., welke gedeeltelijk gedekt dient te worden door de provincie Zuid-Holland. Dit bedrag ad € 4,0 mln. is als vordering op de provincie verantwoord onder de vorderingen.

10. Kortlopende schulden

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023	31-12-2022
Exploitanten	-	-
Overige schulden	2.501	12
Totaal kortlopende schulden	2.501	12

Het totaal aan overige schulden ultimo 2023 bestaat uit de nog te betalen beheerskosten per balansdatum over de maanden oktober, november en december ad € 0,013 mln. Er zijn ook nog te betalen kosten m.b.t. de stortplaats DOP-NOAP i.v.m. de verontreinigingsheffing 2023 en kosten rapportage ad € 0,025 mln. Hier tegenover staan de restituties die provincie tussen 2020 en 2022 heeft uitbetaald aan de exploitanten ad € 2,1 mln., deze posten worden in 2024 met het fonds verrekend omdat er dan rekening gehouden kan worden met de heffingen die dan aan de exploitanten worden opgelegd. Verder moeten de materiele lasten ad € 0,4 mln. over 2023 (in rekening gebracht tijdens het opstellen van de jaarrekening) nog betaald worden aan de provincie Zuid-Holland.

Heffingen

(bedragen x € 1.000)	2023
Mineralz-Maasvlakte	(324)
Crayestein-West	(165)
Totaal heffingen	(489)

In 2023 zijn, zoals vastgelegd in de tarieventabel (bij de Begroting) 2023, bovenstaande heffingen (restituties) opgelegd. Deze restituties zijn in 2023 nog niet betaald omdat deze tegelijk worden opgelegd met de heffingen in 2024. Per saldo ontstaat er zo een ontvangst voor het fonds omdat de heffingen in 2024 hoger zijn dan de restituties uit 2023.

11. Waardeveranderingen

Gedurende het boekjaar 2023 zat het belegd vermogen volledig in de standaard beleggingsmix (neutraal) en is er een positief rendement behaald van 12,22%.

(bedragen x € 1.000)	2023
a.s.r. Neutraal 31-12-2022	28.370
a.s.r. Neutraal 31-12-2023	31.837
Waardeverandering	3.467
Totaal waardeverandering 2023	3.467

12. Kosten

Beheerskosten

De beheerskosten zijn in 2023 gelijk aan die in 2022 (€ 0,05 mln.).

Overige kosten

De overige kosten in 2023 betreft de jaarrekeningcontrole 2023 van Deloitte (€ 0,01 mln.) en de betaling van kleine posten zoals de standaard bankverklaring en verlenging KvK inschrijving. Alleen omdat we in 2023 weer rente hebben ontvangen op onze bankrekening (€ 0,03 mln.) en we de erfpachtcanon (€ 0,02 mln.) van de huurder van het terrein DOP-NOAP als baat hebben getoond hebben we per saldo in 2023 overige opbrengsten.

13. Resultaat

Jaarlijks wordt een gedeelte van het resultaat van de fondsen gestort in het eigen vermogen voor het opvangen van financiële en technische risico's van gesloten stortplaatsen. Dit gedeelte wordt bepaald naar rato van de inbreng van het eigen vermogen in het totaal belegd vermogen. In 2023 bedraagt het resultaat € 2,2 mln. Dit resultaat wordt volledig gebruikt om het tekort in het doelvermogen van de gesloten stortplaatsen te dekken.

Overige gegevens

Voorstel resultaatsbestemming

Het bestuur stelt voor het resultaat van € 2,2 mln. te gebruiken om het tekort in het doelvermogen van de gesloten stortplaatsen te dekken.

Bestuur

Het algemeen bestuur van het provinciaal fonds nazorg gesloten stortplaatsen Zuid-Holland wordt gevormd door Gedeputeerde Staten.

Het dagelijks bestuur van het provinciaal fonds nazorg gesloten stortplaatsen Zuid-Holland wordt gevormd door:

de gedeputeerde Financiën (M. van Leeuwen)

de gedeputeerde Milieu (M. Stolk)

Medewerkers

Er zijn geen medewerkers in dienst van het nazorgfonds.

Bezoldiging

Alle leden van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur zijn onbezoldigd binnen het provinciaal fonds nazorg gesloten stortplaatsen Zuid-Holland. Het nazorgfonds heeft geen beloningen aan de leden betaald.

Vestigingsplaats

Het provinciaal fonds nazorg gesloten stortplaatsen Zuid-Holland is gevestigd te Den Haag, ten kantore van de provincie Zuid-Holland.

Het bezoekadres is:

Provinciehuis Zuid-Holland

Zuid-Hollandplein 1

2596 AW Den Haag

Het postadres is:

Provincie Zuid-Holland

Postbus 90602

2509 LP Den Haag

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Deze is als bijlage bij de Jaarstukken 2023 Provinciaal fonds nazorg gesloten stortplaatsen Zuid-Holland gevoegd.

Bijlage 1 Toelichting begrote en gerealiseerde nazorgkosten 2023

	Begroot	Gerealiseerd	Vershil
1. DOP Noordzeeweg	€ 19.644	€ 34.744	-/- € 15.100
2. Braassemermeer	€ 65.355	€ 40.200	€ 25.155
3. DOP-NOAP	€ 147.535	€ 108.389	€ 39.146
4. Hoge Bergse Bos	€ 108.078	€ 95.158	€ 12.920
5. C2-deponie	€ 178.539	€ 118.606	€ 59.933
Totaal	€ 519.151	€397.097	€122.054

Toelichting verschillen:

Per locatie:

1. De overschrijding van € 15.100 is ontstaan omdat een aantal werkzaamheden uit 2022 zijn uitgevoerd in 2023. De kosten voor het verleggen van kabels en leidingen naar het nieuwe trafohuis zijn daarnaast hoger uitgevallen dan geraamd.
2. In de begroting werd rekening gehouden met mogelijke reparaties/onderhoud aan peilbuizen. Deze bleken bij de uitvoering van de monsternamen niet nodig waardoor de stelpost onvoorzien niet behoefde te worden aangesproken.
3. Het positieve verschil wordt veroorzaakt door:
 - Vanwege overdracht eigenaar golfbaanproject niet uitvoeren van aanvullend geplande activiteiten zoals vervanging verdelerkast elektra en onderzoek zakkingen ondergrond (€ 28.000)
 - Lagere onderhoudskosten onttrekkingssysteem (€ 11.000)
4. De uitvoering van het nazorgprogramma 2023 is volgens planning verlopen. Het in de begroting opgenomen budget voor onvoorziene werkzaamheden is in 2023 niet nodig gebleken.
5. Het positieve verschil wordt veroorzaakt door het niet uitvoeren van onderhoud aan de damwand (€ 27.000) en het uitstellen van een aantal doorspuitwerkzaamheden (€ 12.000). Een aantal volgens het nazorgprogramma uit te voeren werkzaamheden bleken nog niet te hoeven worden uitgevoerd in verband met de goede staat van taluds (€ 10.000). Vanwege noodzakelijk geacht onderzoek met betrekking tot de arbeidsomstandigheden zijn specifieke werkzaamheden niet uitgevoerd (€ 11.000).

Bijlage 2 Overzicht stortplaatsen ex nazorgregeling Wet milieubeheer

De in dit overzicht opgenomen doelvermogens zijn gebaseerd op de laatst vastgestelde nazorgplannen, rekening houdend met een rekenrente van 4,55%.

Locatie	Plaats	Exploitant	Stortplaats voor	Aanvang nazorg (geschat)	GS-besluit nazorgplan	Doelvermogen	Actualisatie nazorgplan verwacht in
<i>Stortplaatsen in exploitatiefase</i>							
Mineralz Maasvlakte	Rotterdam	VBM cv	Gevaarlijk afval, categorie C3	2052	19-6-2020	19.358.000	2025
<i>Stortplaatsen in sluitingsfase</i>							
Derde Merwedehaven	Dordrecht	Indaver	Niet verbrandbaar bedrijfsafval/ bouw- en sloopafval	2025	19-07-2014	15.640.000	2024
Crayestein-West	Dordrecht	HVC	Bouw- en sloop-, bedrijfs- en huishoudelijk afval	2045	29-03-2018	8.448.000	2023
<i>Stortplaatsen in nazorgfase</i>							
Braassemermeer	Jacobswoude	n.v.t.	Baggerspecie	1-3-2002	17-12-2007	n.v.t.	
DOP-NOAP	Rotterdam	n.v.t.	Verontreinigde grond	1-9-2009	14-11-2008	n.v.t.	
DOP Noordzeeweg	Rotterdam	n.v.t.	AVI-vliegas, chemieslakken	1-2-2012	10-3-2011	n.v.t.	
Woudhoek	Schiedam	n.v.t.	Baggerspecie	1-1-2012	21-12-2011	n.v.t.	
Hoge Bergse Bos	Bergschenhoek	n.v.t.	Baggerspecie / puinstort	1-7-2015	8-7-2014	n.v.t.	
C2-deponie	Rotterdam	n.v.t.	Gevaarlijk afval, categorie C3	1-1-2019	23-08-2018	n.v.t.	

Bijlage 3 Opbouw werkelijk doelvermogen

	Werkelijk opgebouwd vermogen 31-12-2022	Heffingen	Onttrekking aan de voorziening 2023	Verdeling a.s.r. neutraal 2023	Verdeling overige kosten / opbrengsten	Verdeling rendement schatkistbankieren	Inzet algemene reserve	Werkelijk opgebouwd vermogen 31-12-2023
VGM (Maasvlakte CV VBM)	4.335.487	(324.084)		529.745	3.861			4.545.009
Derde Merwedehaven	14.278.916				12.717	475.258		14.766.891
Crayestein West	2.576.749	(164.684)		314.848	2.295			2.729.208
Voorziening open stortplaatsen	21.191.152	(488.768)	-	844.593	18.874	475.258		22.041.108
Braassemermeer	1.907.335		40.200	233.054	1.699			2.101.888
DOP-NOAP	8.243.567		108.389	1.007.266	7.342			9.149.787
DOP- Noordzeeweg	1.636.678		34.744	199.983	1.458			1.803.375
Woudhoek	19.709		-	2.408	18			22.134
Baggerdepot Hoge Bergse Bos	3.195.703		95.158	390.477	2.846			3.493.869
C2-deponie	5.544.438		118.606	677.465	4.938			6.108.235
Voorziening gesloten stortplaatsen	20.547.432	-	397.097	2.510.653	18.300	-		22.679.288
Algemene reserve	500.000			61.094	445		(61.539)	500.000
	42.238.583	(488.768)	397.097	3.416.341	37.619	475.258	(61.539)	45.220.397

Toelichting verdeling beleggingsresultaten

De verdeelde beleggingsresultaten zijn de waardeveranderingen vermeerderd met de beheerskosten.

Bijlage 4 Te bereiken doelvermogen in relatie tot werkelijk vermogen

	Werkelijk opgebouwd vermogen 31-12-2023	Gecalculeerd doelvermogen 31-12-2023	Tekort / overschot doelvermogens
VGM (Maasvlakte CV VBM)	4.545.009	5.569.190	(1.024.181)
Derde Merwedehaven	14.766.891	14.959.292	(192.401)
Crayestein-West	2.729.208	3.318.558	(589.350)
Voorziening open stortplaatsen	22.041.108	23.847.040	(1.805.932)
Braassemermeer	2.101.888	2.077.146	24.742
DOP-NOAP	9.149.787	13.637.698	(4.487.911)
DOP- Noordzeeweg	1.803.375	2.221.272	(417.897)
Woudhoek	22.134	-	22.134
Baggerdepot Hoge Bergse Bos	3.493.869	4.101.355	(607.486)
C2-deponie	6.108.235	6.902.311	(794.076)
Voorziening gesloten stortplaatsen	22.679.288	28.939.782	(6.260.495)

Het tekort voor de open stortplaatsen VGM (Maasvlakte CV VBM), Derde Merwedehaven & Crayestein-West van € 1,8 mln. is als overlopend actief op de exploitanten verantwoord op de balans.

Het tekort voor de gesloten stortplaatsen van € 6,3 mln. dient, na inzet van het eigen vermogen van het fonds (met als ondergrens 0,5 mln.) gedekt te worden door de provincie Zuid-Holland. Er staat reeds een voorziening bij de provincie Zuid-Holland van € 3,3 mln. en het behaalde resultaat van het fonds van € 2,2 mln. wordt ook ingezet dus voor het boekjaar 2023 dient de provincie Zuid-Holland nog € 0,8 mln. te dekken. Dit is als vordering op de provincie verantwoord op de balans. Op de provinciale balans is hier een voorziening voor getroffen.